

EKFRÄMJANDETS EXKURSION OCH ÅRSMÖTE 1991

Helene Reiter

Första dagen

En rekordstor skara ädellöventusiaster, 100 st närmare bestämt, samlades vid Bäcka-skogs slott torsdagen den 26:e september 1991 för att exkurera i nordöstra Skåne.

Två bussar gick söderut till Maglehems Ora med bland annat den vackra Linde-rödsåsen osynlig i regndiset. Arrangörerna av exkursionen, **Åke Liljeberg** respektive **Torsten Nilsson** vid Skogsvårdsstyrelsen i Kristianstad, fick istället berättas om allt sevärt vi passerade.

Vid första punkten på **Christinehofs gods** hälsade bl.a. den skogsintresserade landshövdingen **Anita Bråkenhielm** välkommen, och skogvaktare **Birger Jönsson** berättade om företaget **Högesta-**

Christinehofs skogsförvaltning AB. Medan regnet avtog besågs så ett 35-årigt planterat ekbestånd som anlagts med gråal som ammetråd. Alarna är nu bortgallrade och svårigheten blir att hålla vattenskottsbildningen under kontroll och få tillräckligt bra kronutveckling i det rena ekbeståndet.

Efter att **AB Gustaf Kähr** bjudit på en kopp gott varmt kaffe fortsatte färden genom Orans bokskogar. I det sällsamma ljus som uppstod i regndiset såg vi hur bokskogen följde sitt eget ekosystems lagar och snabbt föryngrade sig på den bördiga nordsluttningen. De små bokplantorna får sedan hjälp på traven av erfarna skogsmän på förvaltningen.

Fig. 1. " .... I det sällsamma ljus som uppstod i regndiset, såg vi hur bokskogen följde sitt eget ekosystems lagar ..." - Ekologiska institutionens (Lunds universitet) försöksyta på Oran. - Foto: Ulf Olsson

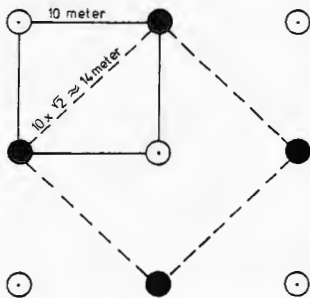

Figur 2. Ekologen Bengt Nihlgårds inlägg under uppkomna diskussioner är alltid tungt vägande. - Foto: Ulf Olsson

Högst upp på Oran har Lunds universitet försöksytor som bl.a. undersöker de ekologiska effekterna av en kvävegödsling utöver den som sker genom regnet. **Bengt Nihlgård** berättade att markkemin förändrats så att andra näringsämnen än kväve nu begränsar tillväxten på träden. Tillväxten i fältskiktet har minskat och svampfloran har helt förändrats till mykorrhizasvamparnas nackdel.

Sista skogspunkten för dagen var ett litet ekbestånd tillhörigt **Skånska**

Dragonregementet (P2). Skogsvårds-konsulent **Per-Olof Stockhaus** berättade om hur ett överslutet bestånd med mycket vattenskott genom gallring och stamkvistning har förvandlats till en någorlunda bra ekgrupp med flera utvecklingsbara stammar. Församlingen tycktes dock enig om att åtgärden var gjord i senaste laget. **Erik Tham** varnade för att lura industrin med stamkvistning i för hög ålder. Diskussion uppstod också om den framtida skötseln, beroende på att man valt att ställa framtidsräden i ett ovanligt förband, nämligen 10 meter. **Gunnar Almgren** löste dock detta problem med matematisk elegans genom att föreslå att huggningarna i fortsättningen görs med sikte på diagonalförband (Se fig. 2).

Figur 3. Justering av 10-metersförband till 14-metersförband. Man erhåller lätt 14 m mellan ekarna om man planerar för diagonalförband vid huggningarna.

Årsmöte med middag

Årsmötet inleddes med att ordföranden erinrade om professor **Helge Johnsson** som avlidit under sommaren och påbjöd en tyst minut till hans minne.

På valberedningens förslag omvaldes styrelsen och övriga funktionärer och styrelsen beviljades ansvarsfrihet.

Figur 4. De församlade ädellöventusiasterna beundrar med andakt det höga krontaket i Trolle Ljungbys skogar. - Foto: Ulf Olsson

Sällskapetets högsta utmärkelse, ek-skrinet, utdelades till **Jens Bjerregaard**. Dessutom anmäldes att Skaraborgs länspris går till **Rune** och **Peter Johanson** och att Blekinges länspris går till **Gustav** och **Ivan Nilsson**.

Vid middagen deltog hedersgästerna landshövding **Anita Bråkenhielm**, länsrådet **Lennart Aronsson-Linder**, skogsförvaltare **Jens Bjerregaard**, samt hedersledamöterna **Sven Eriksson** och **Erik Ståål**.

Det gamla klostrets regler hade tydligen fortfarande en viss giltighet, ity maten åts med god aptit under livligt samtal varefter stilla kontemplation på kammaren snart vidtog för de flesta.

Andra dagen

Vädret var torrare men kallare nästa morgon. Bussarna styrde mot nordost och passerade Vångadalens fruktodlingar på sin väg upp på Ryssbergets sluttningar.

Trolle-Ljungby gods var förmiddagens markvärd. **Nils Gabrielsson** visade olika skeden i bokskogsförnyelsens svåra konst. Genom att arbeta med naturen och

med god fingertoppskänsla har han utnyttjat de gynnsamma förutsättningarna på bästa sätt. Hans recept på framgångsrik bokskogsskötsel är: tålmod, konsekvens, påpasslighet och god uppföljning.

På första anhalten visades ett bestånd som är inne i beredningsfasen. Svaga huggningar görs med noggrann kontroll av fältskiktets utveckling. När en svag hallonväxt etablerats är ljusförhållandena lagom för att groddplantorna skall överleva och utvecklas väl. Markberedning behövs ej på dessa marker, men många i församlingen påpekade att det är farligt att avstå markberedningen på alla marker. Det är inte så vanligt att markförhållandena är så gynnsamma som på Trolle-Ljungby.

Vid de gallringar som föregår beredningshuggningen är det viktigt att spara träd med höga kronor, att spara brynen för att ej få markförvildning i kanterna, samt att ta bort hindrande undervegetation. Flera exkursionsdeltagare påpekade kardinalfelet att gallringarna i bokskog avslutas för tidigt.

På de efterföljande punkterna diskuteras olika röjningsstrategier livligt. **Nils Gabrielsson** förordar en lätt vargröjning i samband med utglesning av moderträden samt två röjningar därefter.

Sist visade **Nils Gabrielsson** ett tvåskiktat bokbestånd med mycket hög produktion. Medelstammen bland överståndarna är 30 m hög och innehåller 2,9 m³sk. Kvaliten är mycket god och diskussionen handlade om hur man skall få god ekonomi i avverkningen utan att få skador i underbeståndet.

Sista punkten i skogen var ett urskogsliknande bok-ekbetsånd som avses bli naturreservat. Reservatets skötsel och utveckling diskuterades, och i detta fall förordades en fri utveckling p.g.a. det pedagogiska värde ett helt orört referensbestånd har. Diskussion uppstod dessutom om ärendets handläggning och den föreslagna ersättningsnivån, och en anime-

rad argumentation övertog för en stund intresset för våra ädla lövträds bevarande.

Skogssällskapet AB bjöd på god lunchlåda medan **Tarketts** divisionschef **Göran Enocsson** informerade om marknaden för trägolv. Därefter visade **Tarketts** sågverkschef **Rutger Rubensson** och hans medarbetare vidareförädlingen av våra ädla lövträd på sågen i Näsium.

Eftermiddagsprogrammet innehöll också trädslagsgissning och diskussion kring ektimrets klassning. **Tarkett** bjöd på kaffe och **Jens Granhof** demonstrerade då sina lösningar på hur överlevnaden av planterat löv kan förbättras.

Ekfrämjandets ordförande **Gunnar Almgren** avslutade exkursionen genom att tacka alla exkursionsvärdarna samt arrangörerna **Thorsten Nilsson** och **Åke Liljeberg**.

EKFRÄMJANDETS ÅRSMÖTE OCH EXKURSION 24-25 SEPTEMBER 1992

Skogsvårdsstyrelsen i Örebro län är årets värd och arrangör. Programmet innehåller bl.a. demonstration av ek, ask och lind-bestånd. Inbjudan och ett utförligt program med sedvanliga årsmöteshandlingar och upplysningar om inkvarteringsmöjligheter skickas ut till samtliga medlemmar i början av juni.

Styrelsen

